

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

Təsdiq edirəm
Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:
_____ dos. Zaur Məmmədov
_____ "_____" _____ 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050807- Sosial iş A+B

Fakültə: Tarix və coğrafiya və incəsənət

Kafedra: Pedaqogika, psixologiya və incəsənət

1. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Sosial işə giriş

Fənn proqramı: "Pedaqogika, psixologiya və incəsənət" kafedrasının 12 sentyabr 2025-ci il tarixli iclasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir (Protokol N01)

Kodu: İPF-B06

Tədris ili: I (2025-2026) semestr: I

Tədris yükü: Ümumi-180 saat; Auditoriya saati -60 saat (30s mühazirə 30 seminar)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 6 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, dərəcəsi: *prof. Hüseynzadə Rüfət Lətif oğlu*

E-mail ünvanı: prof.rufat@mail.ru

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş. Ə. Məmmədov k.19

III. Təvsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

Əsas ədəbiyyat:

1. Aytəkin Hüseynli . Bakı, 2013,
2. Cavid Şahmalıyev . Sosial iş bacarıqları
3. Rəna Məmmədova . Sosial işə giriş Müntəxəbat. I hissə. Bakı
4. A.D. Zamanov, H.L. Əliyeva. Sosial işin əsasları. Bakı -2015
5. M.Zeynalova. İnsan alveri qurbanlarının reabilitasiyası və sosial reinteqrasiyasına dair metodiki vəsait, 2010
6. Çələbiyev N. Ailə psixologiyası. 2015
7. Bayramov Ə.S., Əlizadə Ə.Ə. Psixologiya. II nəşr., Bakı- 2002
8. Bayramov Ə.S., Əlizadə Ə. Ə. Sosial psixologiya. Bakı-2003

Əlavə ədəbiyyat:

1. Əmrəhli L. Şəxsiyyət və cəmiyyət. (Psixoloji etüdlər) Bakı-2007
2. Əlizadə Ə.Ə. Uşaq və yeniyetmələrin cinsi tərbiyəsi. Bakı-1986

IV Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən prerevizit fənn yoxdur.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi:

Bu fənn tələbələrə sosial iş haqqında ümumi məlumat, onun predmeti, səviyyələri, eyni zamanda müxtəlif fəaliyyət sahələrində - uşaqlar, ahıllar, ailələr, əlilliyi olan insanlar və digər hədəf qrupları ilə sosial iş qaydaları və prosesini əhatə edir. Bu fənnin tədrisi tələbələrə iş fəaliyyəti zamanı sosial işçiyə lazım olan etik dəyər və prinsiplərlə tanış olmaq imkanı yaradır. Kursu bitirən tələbələr öyrənmənin nəticəsi olaraq sosial iş peşəsinin və elminin tarixi inkişafı və sosial işin fundamental əsaslarını təşkil edən sosial ədalət, etik prinsiplər və dəyərlər haqqında məlumat əldə edəcəklər. Tələbələrdə həmçinin sosial işin müxtəlif sahələrində işləmə, müxtəlif vəziyyətlərdə hadisələri düzgün dəyərləndirmək və düzgün nəticə çıxarmaq bacarıqları formalaşacaqdır. Tələbələr sosial iş təcrübəsi zamanı zəruri olan etik, bilik, bacarıq və verdişləri inkişaf etdirmək, sosial işin tarixindən, ailə və qruplarla sosial işdə müdaxilə metodları haqda məlumatlandırmaq, tələbələri böhran vəziyyətlərində müdaxilə üsulları ilə tanış etmək və s. fənnin tədrisinin əsas məqsədlərindən biri hesab edilir. Həmçinin tədris kursu "Pedaqogika, psixologiya və incəsənət" kafedrası nəzdində psixoloji və pedaqoji yönümlü ixtisasların tədris planı çərçivəsində işlənmişdir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər:

Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır

VIII. Qiymətləndirmə:

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Əgər fənn üzrə həm seminar və həm də laboratoriya varsa onda onda 10 bal seminara, 10 bal isə laboratoriyaya görə verilir.

Ümumi balların cəmi	Qiymət (sözlə)	Hərflə
---------------------	----------------	--------

91 – 100	əla	(A)
81 – 90	çox yaxşı	(B)
71 – 80	Yaxşı	(C)
61 – 70	Kafi	(D)
51 – 60	qənaətbəxş	(E)
51- baldan aşağı	qeyri-kafi	(F)

IX.Davranış qaydalarının pozulması:

Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda Əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim planı: Cəmi 60 saat. Mühazirə 30 saat.seminar 30 saat.

N	Keçirilən mühazirə mövzularının məzmunu	Müh	Sem	Tarix
1	Mövzu: Sosial isin mahiyyəti Plan 1.Sosial işə giriş 2.Sosial işin ümumi məqsədləri 3.Sosial işin əsas fəaliyyət sahələri	2	2	
2	Mövzu: Sosial işin tarixi inkişafı Plan 1. Sosial işin yaranma tarixinin mərhələləri 2. Sosial iş peşə kimi	2	2	
3	Mövzu: Sosial iş təcrübəsinin etik prinsipləri və standartları Plan 1.Sosial işçinin etik prinsipləri 2.Sosial ədalət 3.Sosial rifah 4.Etik standartlar	2	2	
4	Mövzu: Sosial işçinin şəxsi və mənəvi keyfiyyətləri Plan: 1.Sosial işçinin bacarıq və verdişləri 2.Sosial işin mənəvi-humanist xarakteri	2	2	
5	Mövzu: Ekoxəritə və genoqram Plan 1.Ekoxəritə haqqında məlumat 2.Genoqram haqqında məlumat 3.Fərdi planlar metodunda genoqram üsulları	2	2	
6	Mövzu: Ailələrlə sosial iş Plan 1.Ailə haqqında məlumat 2. Ailənin strukturu 3.Ailəyə dəstəyin məqsədi	2	2	
7	Mövzu: Ailə ilə sosial işçi əməkdaşlığı Plan 1.Ailəyə dəstəyin prinsipləri 2.Ailə-sosial işçi əməkdaşlığı 3.Ortaya çıxabilecek problemlər	2	2	
8	Mövzu: Əlilliyi olan uşaqlarla sosial işin təşkili Plan 1.Uşaqlarının əlilliyini Rədd edən ailələrlə ünsiyyət 2.Uşaqlarının əlilliyini Qəbul edən ailələrlə ünsiyyət 3.Alternativ xidmətlər	2	2	
9	Mövzu: Küçə həyatına məruz qalmış uşaqlar (KHMQU) Plan 1. Küçə uşaqlarının ailələrinin səviyyə kateqoriyaları 2. Küçədə yaşayan uşaqların ümumi xüsusiyyətləri 3. Sosial işçinin vəzifələri	2	2	
10	Mövzu: Yaşlı insanlara göstərilən sosial xidmətlər Plan 1. Stresslər 2. Ahıl insanlarla sosial işin xüsusiyyətləri 3.Yaşlılıq dövrü və yaşlılıq haqqında nəzəriyyələr 4.Yaşlılığa dair bioloji nəzəriyyələr	2	2	
11	Mövzu: Zorakılıq və onun növləri Plan 1.Zorakılığın növləri 2.Zorakılığın səbəbləri	2	2	

12	Mövzu: Qanunla münaqişədə olan uşaqlarla sosial işin təşkili Plan 1.Uşaq saxlanma müəssisələri 2.Cinayət məsuliyyətinə cəlb olunmağa imkan verən yaş həddi.	2	2	
13	Mövzu: Qaçqın və məcburi köçkünlərlə sosial iş Plan 1.Qaçqınlar və məcburi köçkünlərlə görülməli işlər 2.Sosial işçilərin qaçqın və köçkünlərlə gördüyü işin məqsədi	2	2	
14	Mövzu: Tibbi sosial işçi Plan 1.Tibbdə sosial işin təşkili 2.Tibbi sosial işin ümumi məqsədi 3.İcmalarla aparılan sosial iş	2	2	
15	Mövzu: Sosial işin tədqiqatı Plan 1.Sosial işin tədqiqatı zamanı istifadə olunan metodlar 2.Sosial siyasətdə sosial işçinin rolu	2	2	
	Cəmi:60 saat	30 s	30 s	

XI.Fənn üzrə tələblər:

Tədris planına uyğun olaraq bu kurs bakalavr səviyyəsinin tələbələri üçün müstəqil fənn kimi tədris olunur.Kursun tədrisində ilk növbədə “ sosial işə giriş” mövzusu, vəzifələri, əsas problemləri, ayrı-ayrı bölmələri barədə izahlara yer verilir.Tələbələr “sosial işə giriş” fənnini öyrənməklə sosial işlə bağlı zəruri biliklərə yiyələnəcəklər.

Fənnin tədrisində verilən tələblər bunlardır:

XII.Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Tədris zamanı zəruri olan etik bilik, bacarıq və vərdisləri inkişaf etdirmək;
- Tələbələri sosial iş prosesi ilə tanış etmək;
- Tələbələri sosial işdə müdaxilə metodları haqqında məlumatlandırmaq;

XIII. İmtahan sualları

1. Sosial işə giriş
2. Sosial işin ümumi məqsədləri
3. Sosial işin əsas fəaliyyət sahələri
4. Sosial işin yaranma tarixinin mərhələləri
5. Sosial iş peşə kimi
6. Sosial işçinin etik prinsipləri
7. Sosial ədalət
8. Sosial rifah
9. Etik standartlar
10. Sosial işçinin bacarıq və vərdisləri
11. Sosial işin mənəvi-humanist xarakteri
12. Ekoxəritə haqqında məlumat
13. Genoqram haqqında məlumat
14. Fərdi planlar metodunda genoqram üsulları
15. Ailə haqqında məlumat
16. Ailənin strukturu
17. Ailəyə dəstəyin məqsədi
18. Ailəyə dəstəyin prinsipləri
19. Ailə-sosial işçi əməkdaşlığı
20. Ortaya çıxacaq problemlər
21. Uşaqlarının əlilliyini Rədd edən ailələrlə ünsiyyət
22. Uşaqlarının əlilliyini Qəbul edən ailələrlə ünsiyyət
23. Alternativ xidmətlər
24. Küçə uşaqlarının ailələrinin səviyyə kateqoriyaları
25. Küçədə yaşayan uşaqların ümumi xüsusiyyətləri
26. Sosial işçinin vəzifələri
27. Stresslər
28. Ahıl insanlarla sosial işin xüsusiyyətləri
29. Yaşlılıq dövrü və yaşlılıq haqqında nəzəriyyələr
30. Yaşlılığa dair bioloji nəzəriyyələr
31. Zorakılığın növləri
32. Zorakılığın səbəbləri
33. Uşaq saxlanma müəssisələri
34. Cinayət məsuliyyətinə cəlb olunmağa imkan verən yaş həddi.
35. Qaçqınlar və məcburi köçkünlərlə görülməli işlər
36. Sosial işçilərin qaçqın və köçkünlərlə gördüyü işin məqsədi

37. Tibbdə sosial işin təşkili
38. Tibbi sosial işin ümumi məqsədi
39. İşlərlə aparılan sosial iş
40. Sosial işin tədqiqatı zamanı istifadə olunan metodlar

XIV. Kollektivium sualları:

I Kollektivium sualları

1. Sosial işə giriş
2. Sosial işin ümumi məqsədləri
3. Sosial işin əsas fəaliyyət sahələri
4. Sosial işin yaranma tarixinin mərhələləri
5. Sosial iş peşə kimi
6. Sosial işçinin etik prinsipləri
7. Sosial ədalət
8. Sosial rifah
9. Etik standartlar
10. Sosial işçinin bacarıq və vərdisləri
11. Sosial işin mənəvi-humanist xarakteri
12. Ekoxəritə haqqında məlumat
13. Genoqram haqqında məlumat
14. Fərdi planlar metodunda genoqram üsulları
15. Ailə haqqında məlumat

II Kollektivium sualları

1. Ailənin strukturu
2. Ailəyə dəstəyin məqsədi
3. Ailəyə dəstəyin prinsipləri
4. Ailə-sosial işçi əməkdaşlığı
5. Ortaya çıxma biləcək problemlər
6. Uşaqlarının əlilliyini Rədd edən ailələrlə ünsiyyət
7. Uşaqlarının əlilliyini Qəbul edən ailələrlə ünsiyyət
8. Alternativ xidmətlər
9. Küçə uşaqlarının ailələrinin səviyyə kateqoriyaları
10. Küçədə yaşayan uşaqların ümumi xüsusiyyətləri
11. Sosial işçinin vəzifələri
12. Stresslər
13. Ahıl insanlarla sosial işin xüsusiyyətləri
14. Yaşlılıq dövrü və yaşlılıq haqqında nəzəriyyələr
15. Yaşlılığa dair bioloji nəzəriyyələr

“Sosial işə giriş” fənninin sillabusu 050807-“Sosial iş” ixtisası (proqramı) üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus “Pedaqogika, psixologiya və incəsənət” kafedrasının 12 sentyabr 2025-ci il tarixli iclasında (protokol №01) müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir.

Fənn müəllimi:

prof. R.L.Hüseynzadə

Kafedra müdiri:

dos. A.X.Əliyev